

ȘCOALA PRIMARĂ

ORGAN DE INFORMAȚIUNI A ÎNVĂȚĂTORILOR DIN REVIZORATUL ARADULUI

ABONAMENT:

Annual 40 Lei - Exmpl. 3 Lei

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:

NICOLAE CRISTEA

ANUNȚURI:

Un șir 2 Lei

VI 1974
Anul nou.

Tuturor colegilor trudiți cu sfinte aspirațiuni de muncă rodnică, tuturor prietinelor impresurați de doruri sfinte, de apostoli vechi cari au călătorit cu noi pe acelaș drum al gândurilor curate, mulțimei care din muncă și-a făcut un singur scop: acel al muncii și care din imperiul dragostei a depus nădejdi la altarul datoriei, trecând cu biruință maestrasă carul dreptății peste gunoștea vremurilor noastre; oamenilor de bine, cari la măcinarea trupurilor noastre istovite de muncă au găsit accente de îmbărbătare și apreciere a rezultatelor dobândite. Redacția revistei „Școala Primară” te urează an nou fericit, mai fericit ca alții și mai lipsit de dureri și suferințe.

O conferință a muncii estrașcolare.

Di N. Floria inspectorul învățământului primar estrașcolar din părțile adnexate a plecat din Clujul în care hidra străină tot mai cearcă a-și ridica capul, și unde tot mai sfidează statua unui fost rege maghiar de origine română, să ducă, să împrăstie religia muncii, credința faptelor și convingerile optimismului înălțător răsărit din ele. A venit și la noi cei așezați din mila unor prietini ziși aliați de arme — dar nu și de împărțire dreaptă — prea aproape de granița apuseană a țării, de peste care se aruncă priviri duioase și rugătoare, și se aud suspinuri sfâșietoare de ale fraților rămași în stăpânirea unui regim ce ni-a supt vlaga mai mult de o mie de ani. Și poate că, nici într'un centru de județ nu s'au atins coardele sentimentelor de patriotism sincer și călduros al muncii înzestrat cu o perspectivă de gând consecvent și cumpănit în desrobirea sufletelor românești ca în Aradul nostru, de unde a fulgerat ideea nădejzii și scânteia unui duh nou, vieți curate, desrobite din marea patimilor străine. Și nici unde nu s'a chemat cu

mai multă cucernicie și evlavie de biserică umbrirea duhului sfânt al neamului românesc peste înfățișările preocupărilor zilnice, depuse cu iubire evanghelică în tot ce formează convingere dreaptă și crez de succese durabile ca aici, aici unde din vremi bătrâne s'a tors încet și sigur caerul viitorului nostru rescumpărat cu pioasa și sfânta muncă a acelora, cărora inspectorul Floria li-a dat imbold nou, cărări multe și puteri din sufletul său de român și dascăl.

N'au fost cuvintele spuse predicii morale luate de suflul uitării la cea dintâiu adiere a efluxului vieții zilnice. Glasul vibrant n'a fost ecoul suspinilor patriotice înduioșătoare ce storc lacrimi și aștern dulci reverii pe pânza mândriei de rassă Nu. Ci a fost duhul vremii noi, rezultatul convingerilor ce a decurs din logica regenerării mulțimei române prin fapte a fost puterea uriașă ce s'a deslănțuit cu energia valurilor să înghiță și cea din urmă rămășiță de contemplare trândavă; a fost morala muncii drepte scoborită din ceriul, aspirațiilor pe pământul neamului românesc. A fost, iar ecoul său vibrează și acum, și a izbutit să pătrundă adânc în constiențe, să cristalizeze toate dispozițiile sentimentale ale sufletelor. Și ce pârghie formidabilă pusă în serviciul convingerii ideale, convingeri cu ținte mari, cu scopuri supreme, și cu tendințe de a crea forțe superioare care tirăe înainte oameni și locuri.

Cei ce l-am ascultat, am înțeles. L-am înțeles și în înțelegerea noastră am făurit planul năzuințelor și al sbuciumărilor pe cari cunoaștem așa de bine. N. C.

Problema scriso-cetitului.

De Iosif Moldovan.

II.

Fie care român să știe scrie și ceti. re din Afecerea cade în competența școalei festive îndeosebi a școalei primare rurale, care de is-avea partea leului în soluționarea norocoșului

ori nenorocoasă a acestei probleme de interes capital din punct de vedere național și patriotic.

În general vorbind, școala primară rurală este una, mixtă, nedivitată și prea împoporată în fiecare comună, abstragând dela celelalte nevoi, că e neincăpătoare și neînvestită în mare parte. Vor trece încă ani, până vom ajunge să avem și școale corespunzătoare și învățatori cvalificați. Până atunci partea mai însămnată a generației de azi poate și a celei ce urmează, va purta încă rușinosul atribut de analfabet, dacă nu vom chibzui de cu vreme modalitatea, ca și actuala formațiune de școală să poată ajunge rezultate mai bune ca în trecut.

Să vedem ce să face și ce s'ar putea face în actuala situație.

Nu vom vorbi de școalele conduse de elemente nechemate, fără pregătiri speciale, ci de școala adevărată, pentru că școala este învățătorul.

Magioritatea învățătorilor noștri folosesc ABC-darul cuvintelor normale, de fapt însă, metoda ce-l aplică, siliți de împrejurări, a degenerat în metoda literizării și a silabizării, ce se folosea și pe timpul Grecilor și a Romanilor. Voi dovedi pentru ce.

Metoda scriptologică și al cuvintelor normale se bazează pe analiza vorbirii și dezvoltarea sunetelor din grupe de sunete.

Acest metod reclamă pregătiri temeinice și îndelungate, în cât privește dezvoltarea sensurilor.

E bine. Aceasta pregătire învățătorii noștri, încărcăți cu 80—100 elevi de ambele sexe și 6 clase, nu o pot face, deoparte din cauza impacienței părinților, cari așteapta, că copiii lor îndată ce au apucat la școală să ia cartea și condeiul, de alta parte din cauza planurilor analitice așa alcătuite.

Dar nu o pot face nici din lipsa de timp. Să vedem:

Anul școlar are 32 săptămâni cu câte 5 zile de lucru și 12 lecții de câte o jumătate oră la zi. Având învățătorul 6 clase, se vin două lecții de clasă. Într-o săptămână 10 lecții, într-un an 320. Din aceste să pierd cam a treia parte cu sărbătorile și alte vacanțe imprevizibile de împrejurări. Rămân deci, în cazul cel mai bun 240 lecții de fiecare clasă.

În aceste 240 lecții, învățătorul are să facă: citire, desemn, lucru manual, cântare, gimnastică. Va să zică 8 discipline la fel importante.

Pe o singură disciplină se vin deci 30 lecții. Conziderând mult exercițiu tehnic pen-

tru scris-cetit, în contul celorlalte luăm numărul dublu, adică 60 lecții.

Să vedem ce rezultat s'ar putea ajunge în acest timp, presupunând că toți învățătorii ar manua la perfecțiune cel mai uzitat metod, adică metoda cuvintelor normale.

Se vine pentru învățământul intuitiv, necondiționat de lipsă pentru deșteptarea sensurilor cel puțin 15 lecții. Pentru analiza cuvintelor alte 15 și pentru exerciții scrise cam tot atâtea, de tot 45 lecții. Socotind 4 la săptămână fac 10—12 săptămâni adică 3 luni. Începându-se anul în Octombrie și conziderând sărbătorile, cam pe la finea lui Februarie ne-am putea apuca cu oarecare speranță de reușită, la dezvoltarea sunetelor și scriere.

Întreb însă, care învățător o face așa? Nici unul. Nici unul, pentru că dezvoltarea celor 26 sunete, înțelegând și cele derivate, și exercițiul de scris-cetit cu acele, încă reclamă cel puțin 26 lecții. Vin apoi literile mari tot cam atâtea, de tot 52. Dar de unde? Antepregătirile au mistuit 45 din 60 și ne rămân numai 15, iar în 15 lecții a dezvoltat toate sunetele și a exercitat toate literile mici și mari în scris și citit este absolut cu neputință.

Iată motivul pentru care învățătorii încep dezvoltarea sunetelor încă dela începutul anului, fără antepregătiri.

Aceasta este însă o greșală ce se răsună amar, căci zice Girard: „A face cu școlarul analiza de vorbire înainte de a i-se cultiva sensurile prin muncă și intuiție e lucru prea riscat“.

În etatea aceasta încă nu sunt dezvoltate toate centrele nervoase și ramificațiile dintre ele și prin urmare copilul la începutul primului an școlar nu poate avea reprezentări, gândiri și raționamente. Mașinăria creierului încă nu e gata și așa grăunțele aruncate în trântă nu se macină.

Deci, fără învățământ intuitiv și activ premergător, apoi, fără exerciții de analiză și scriere multe, nu te încumeta a trece la dezvoltarea sunetelor și scrierea literilor, că te încurci amar și atunci nici iubirea față de copii nici vergeaua antididactică nu te mai scot la cale. Vei înainta cu cei puțini, mai talentați, iar mulțimea, sau va părăși școala disgestată, sau îți va amări zilele de învățător în tot decursul învățământului.

Fără antepregătirile cuvenite, învățământul scris-cetitului a degenerat la simplă dresare, care deprinde dexteritățile fără a se influența dezvoltarea armonioasă a tuturor facultăților spirituale.

Dresarea e plictisitoare și reclamă timp îndelungat, copiii însă nu pot suportă plictiseala. Ei sunt inconstanți, nesocotiți și nestatornici chiar și în jocurile lor și a voi să-i închizi în marginile unui ABCdar, timp mai îndelungat, luni ori ani, înseamnă ai sili într'un mod crunt, nemilos și a le inspira un dis gust de neînvinș pentru școală.

Lacrămile vărsate de copil în școală se răsbună în viață. De aceea trebuie ca școala să fie loc de bucurie, nu de întristare. Copilul să învețe din plăcere, nu de frică.

Răul cel mai mare însă provine din împrejurarea că, spre a câștiga timp suficient exercițiilor neînsuflețite de scris-cetit, desconsiderăm sau dăm prea puțină importanță celorlalte discipline. Și apoi, om întreg la judecată, capabil de a raționa și de a deosebi binele de rău, plăcutul de neplăcut, frumosul de urât, este numai acela, care a avut parte de învățământ rațional, în baza tuturor disciplinelor dezvoltate armonios.

Nu mult, ci bine. Aceasta să ne fie de viză atunci, după un plan bine precizat vom putea ajunge rezultat mai îmbucurător chiar și în situația actuală a școalelor noastre.

(Va urma).

PARTEA OFICIALĂ.

No. 44—1922. — Curățirea școalelor. După ce morbul de scarlat-nă s'a fost lătit peste întreg județul, în baza ordinului 31437—921 a inspectoratului sanitar din Cluj, dispunem curățirea temeinică a saletor de învățământ în timpul cel mai scurt posibil și anume văruirea păreților și spălarea cu leșie a padimentului și a băncilor.

Arad, la 5 Ianuarie 1922.

Moldovan, revizor.

No. 74—1922. — Tablourile M. M. Regele și Regina în fiecare școală. După ce o mulțime de școale n'au încă tablourile M. M. Regele și Regina, Directoratul General a pus la dispoziția revizoratului școlar mai multe din aceste tablouri pentru școalele cari încă nu și-lea putut procura. Aceste tablouri se pot primi dela revizorat gratuit pe lângă un revers.

Arad, la 9 Ianuarie 1922.

Moldovan, revizor.

INFORMAȚIUNI.

Directoratul General din Cluj și Revizoratele școlare nu se decentralizează. Ordinațiunile privitoare au revocat și se susțin deocamdată stările de până acum.

Salarele învățătorilor de stat pe luna Ianuarie se pot ridica dela Revizorat. Sumele neridicate până la 20 Ianuarie se vor trimite cu posta.

Teatru școlarilor. Duminecă înainte de Nașterea Domnului, învățătorii din Șiria au improvizat cu școlarii, în onoarea revizorului școlar care însoțit de Ioan Florea inspectorul activității estra-școlare a vizitat școalele, o reprezentațiune școlară binesuccesă. — Învățătorii cu școlarii, însoțiți de întreg satul în haine de sărbătoare, i-a întâmpinat la gara, de unde au escurs la casa culturală unde au avut loc reprezentațiunea. Sa predat piesa Pușculița și sub conducerea învățătorului I. Toconița s'a cântat cu corul școlariilor și cel al meseriașilor din loc mai multe cântări naționale și bisericești cu precisiune de admirat. În cuvântarea foarte instructivă dl inspector Florea a și accentuat, că stări atât de înaintate pe teren extra școlar încă n'a aflat în cursul inspecțiunilor sale.

Crucea roșie a școlarilor (continuare.)

Lazar Stoicui Mureșei	37'—
Helena Zihaus "	58'50
Valeria Mara Arad-Șega	18'00
Valeria Lazar "	5'90
Traian Pigli "	20'—
Savu Serdineanțu "	26'—
Teodor Savu Toc	162'—
Földi Ianca Arad	43'50
Crăciun Mocuța "	34'20
Teger Erzsi "	24'90
Carol Cako "	16'—
Alexandru Mencer "	62'25
Iosif Kovács "	35'—
Ioan Florea Cermeiu	44'—
Sidonia Vadasan "	56'—
Ioan Tau "	29'—
Elena Bodnar "	74'48
Sidonia Voda "	83'—
Școala primară Șiclău	102'—
Ioan Crișan Pâncota	22'—
N. Mișcoiu "	29'50
N. Vlădica "	37'—
N. Unterveger "	13'—
Faur "	19'—
Halmajan "	66'70
Schmidt "	20'—
Balaș "	10'50
Ioan Sârbu Galșa	126'50
Petru Muntean Varșand	37'50
Lazar Ionescu Semlac	50'—
Școala primară Ineu	367'—
George Suciș Semlac	30'25
S'a încassat până aci:	10958.72

Ajunul copiilor săraci, la școalele primare din Arad s'a ținut cu convenită solemnitate, în sala festivă a școlii Iosif Vulcan, în prezența Doamnelor Dr. Ispravnic și Dr. Marcusș reprezentantele reuniunii

femeilor din Arad, carea a adunat în scopul acesta considerabila sumă de peste 20000 lei Festivalul a fost deschis de Revizorul școlar *Iosif Moldovan* prin o cuvântare adresată publicului și școlărilor despre înșămăntatea actului. După declamările și colindele școlărilor, directorul școlii centrale *Dimitrie Popoviciu* a adresat cuvinte de mulțămintă celor ce au adus considerabile jertfe pentru alinarea suferințelor școlărilor lipsiți de îmbrăcăminte. Au urmat apoi împărțirea darurilor. S'a împărțit 129 părechi ghete, 36 vesminte călduroase pentru fete, cărți și zaharicale. Exprimăm și pe această cale mulțăminta și recunoștința noastră Reuniunii femeilor din Arad, în frunte cu Dna prezidentă *Eugenia Dr. Cicio Pop*.

Bibliotecile școlare. Am anunțat în numerii trecuți că învățătorii pot ridica de la revizorat: Sfaturi pentru copii și Conferințele corpului didactic primar. O seamă de învățători încă n'au ridicat aceste cărți pentru bibliotecă.

Secția Județană.

Cassarii despărțămintelor sunt recercați a prezenta dlui *Iuliu Groșorean* president Secției Județane raport detaliat despre toate sumele încassate de la membrii Secției, dovedind totodată cu date câte din acele s'au trimis Cassarului General. Aceasta pentru faptul că din multe părți se aud, că s'au trimis sume despre cari cassarul general nu are nici o cunoștință, imprăștiind astfel bănueli ce nici de cât nu pot să atingă cinstea unui om de bine care s'a înjugat la muncă fără nici o recompensă. E bine deci să se facă lumina în aceasta chestie spre a eși din haosul indoelilor.

Ni se comunică din partea unor oameni de bine, cu interes față de toate chestiile ce ating prestigiul câștigat prin muncă de ani a „Asociației Județane” renăscută din falnica „Reuniune a înv.” că în ședința cercurilor culturale, s'au atins discuții prea expansive asupra unor puncte emanate spre studiere din partea com. central, neglijându-se altele. Rugăm cu insistență pe Dnii prezidenți ca în viitoarele ședințe a cercurilor culturale să pună în discuție toate obiectele înșirate în „Circularul nostru” apărut în Nr. 9 a revistei „Școala Primară” căutând să obție vederile colegilor asupra lor, cari formulate în esența lor vor fi prezentate comitetului central și adunării generale.

Cristea, secretar general.

Răspuns unui prietin.

Ai întrebat cu atâta dor de a ști, că în actuala situație, creată prin trecerea ta de la un stăpân la altul și mai ales că în starea definitivă după gândul meu și al tuturor cari cred ca și mine, forfotesc vorbe ce acoper cu pânza indoieli multe suflete dascălești. Și în sbuciumul tău ce te apasă ca o povară grea, dorești să vezi licărind o lumină care să lumineze calea aspirațiilor tale ce nu pot să privească îndărăpt decât numai înainte. Vrei să vezi crescând isvorul tămăduirii focului ce te mistuie, și care să măture toate puhoaietele falselor vorbe ce se abat cu duimul să spargă fericirea ce a bătut și la ușa ta. Transpirând din întrebarea ta sinceritate, crede răspunsului meu sincer care isvorește din inimă de român și de dascăl.

Știu și cunosc toate manevrările oropsiților creați par'că anume să deslănțuească urgia neadevărurilor. Am convingere formulată de mult despre intențiile ce le nutresc asupra împrejurărilor ce au adus dascălii români la alt sistem de înțelegere a vremii creată prin munca și năzuințele lor. Le înțeleg gândirile din vociferările asurzitoare ce le aruncă pe la toate răspântiile. Ca și tine îi privesc cu desgușt și amărăciune dar nu îi putem scoate din vălmășagul horei întinsă de bucuria îngropării noastre.

Clipe dureroase sunt toate câte le petrecem în privirea și în studierea figurilor ce se perândă să ne smulgă din piept și cea din urmă rămășiță de plăcere de a trăi pentru o credință, pentru un ideal.

Crede-mă însă că nimic nu putem schimba din mentalitatea și judecata deraiată a lor. Argumentele și motivele noastre aruncate în cumpăna convingerii cinstite se spulberă de îndărătnicia cu care apără niște pretense drepturi pe care nu le au, dar ținesc a-le avea. Și în senzul acestora torc firele vorbelor necuviincioase la adresa ta, la adresa noastră a tuturor, și nu se sfiesc chiar și la adresa acelor care au alte opinii decât a lor.

În aceasta situație:

„Tu rămâi la toate rece,
Ce e val, ca valul trece”.

Credința ta să nu să sfarme de zidul artificiiilor plămădite. Gândul bun ce ai nutrit în timpuri de restriste lasă-l să se cuibărească tot mai afund în sufletul tău, în care aprinde scântele speranțelor mari ce se apropie să scoată la iveală și alte timpuri mai demne de niște muncitori cari au tăcut și muncit, au muncit și au realizat. Vânturilor spulberate ce se deslănțuiesc deschide-le porțile uitării. Nimic să nu te miște, nimic să nu te clatine.

Cele ce s'au săvârșit sunt lucruri vecinice, pe cari nu le pot mână pe puntea reîntoarcerii toate sbuciumările tenebroase și oculte.

Ei? Mortua est.

Prietinul tău.